

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele obsega:

- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 28/09 z dne 10. 4. 2009),
- Pravilnik o spremembi Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 2/12 z dne 9. 1. 2012),
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 z dne 2. 11. 2017).

PRAVILNIK o zaščiti stavb pred delovanjem strele

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina in uporaba pravilnika)

(1) Ta pravilnik določa zahteve, s katerimi se zagotovi zaščita stavb pred delovanjem strele (v nadaljnjem besedilu: zaščita pred strelo) ves čas njihove življenjske dobe in katerih cilj je omejiti ogrožanje ljudi, živali in premoženja v stavbah ter v njihovi neposredni okolici.

(2) Ta pravilnik se uporablja pri projektiranju in gradnji novih stavb in rekonstrukciji obstoječih stavb ter njihovem vzdrževanju.

(3) Zahteve tega pravilnika se smiselno uporabijo tudi za gradbene inženirske objekte, če predpisi, ki urejajo njihove bistvene zahteve, ne vsebujejo enakovrednih določb glede zaščite pred strelo.

(4) Ta pravilnik se izda ob upoštevanju postopka informiranja v skladu z Direktivo 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov (UL L št. 204 z dne 21. 6. 1998, str. 37), zadnjič spremenjeno z Direktivo 98/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 1998 o spremembi Direktive 98/34/ES o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov (UL L št. 217 z dne 5. 8. 1998, str. 18).

2. člen (razmerje do drugih predpisov)

(1) Posamezne zahteve glede zaščite pred strelo so lahko za katero od vrst stavb s posebnim predpisom urejene drugače kot v tem pravilniku, če je to potrebno zaradi posebnosti določene vrste stavb. V takem primeru se določbe tega pravilnika uporabljajo le za tiste zahteve, ki niso urejene s posebnim predpisom.

(2) Pri projektiranju, izvajanju in vzdrževanju sistema zaščite pred strelo je treba za zagotovitev požarne varnosti poleg zahtev tega pravilnika upoštevati tudi ustrezne zahteve predpisov, ki urejajo požarno varnost.

3. člen (opredelitev izrazov)

- (1) V tem pravilniku uporabljena izraza imata naslednji pomen:
1. sistem zaščite pred strelo je sestav naprav in opreme, ki lahko brez škodljivih posledic odvedejo atmosfersko razelektrenje v zemljo. Sistem zaščite pred strelo, ki varuje stavbo pred učinki strele, sestavljata zunanji in notranji sistem zaščite;
 2. zaščitni nivo je skupina parametrov strele, ki na štirih zaščitnih nivojih (I., II., III. in IV.) iz tehnične smernice iz 5. člena tega pravilnika določajo potrebne ukrepe za zmanjševanje preteče nevarnosti.

(2) Izrazi s področja zaščite stavb pred strelo in graditve stavb, ki niso opredeljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen, kot je določeno v slovenskih standardih v zvezi z zaščito pred delovanjem strele in so navedeni v seznamu referenčnih dokumentov tehnične smernice iz 5. člena tega pravilnika in v predpisih o graditvi objektov.

II. ZAHTEVE ZA ZAŠČITO PRED STRELO

4. člen (zagotovitev zaščite pred strelo)

(1) Vse manj zahtevne in zahtevne stavbe morajo biti opremljene s sistemom zaščite pred strelo z zaščitnim nivojem najmanj IV, ki mora biti projektiran, izveden in vzdrževan tako, da:

- odvede atmosfersko razelektrenje v zemljo brez škodljivih posledic ter pri tem ne povzroča iskrenja in električnih preskokov, ki bi lahko povzročili požar,
- omeji okvare električnih, telekomunikacijskih in drugih oskrbovalnih sistemov na najmanjšo možno mero,
- omeji okvare električnih in elektronskih naprav na najmanjšo možno mero in
- zagotavlja dovolj nizke napetosti dotika in koraka z ustrezno izenačitvijo potenciala.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek ni treba opremiti s sistemom za zaščito pred strelo tistih enostanovanjskih in dvostanovanjskih stavb, ki po predpisih, ki urejajo vrste objektov, glede na zahtevnost sodijo med manj zahtevne ali zahtevne objekte.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je treba za stavbe iz priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika, na podlagi karte ali tabele največjih vrednosti gostote strel iz priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika, izdelati oceno tveganja pred udarom strele in se na njeni podlagi odločiti za ustrezen višji nivo zaščite pred strelo. Pri oceni tveganja je treba uporabiti metodologijo ocene tveganja pred udarom strele iz tehnične smernice iz 5. člena tega pravilnika. Pri tem se lahko uporabi tudi natančnejši podatek o gostoti strel za lokacijo nameravane gradnje, ki jo investitorju oziroma projektantu posreduje pravna oseba, ki spremlja in obdeluje podatke te vrste ter je navedena v prilogi 2 tega pravilnika.

(4) V stavbah z električno napeljavo je treba izvesti skupno ozemljilo, ki mora omogočati tudi delovanje sistema zaščite pred strelo. Načrt električnih inštalacij in električne opreme mora zagotoviti usklajenost vseh uporabljenih ukrepov oziroma rešitev (v nadaljnjem besedilu: ukrepi) v zvezi z električno napeljavo in zaščito pred strelo, predvsem kar zadeva

skupne elemente izenačitve potencialov, zunanje lovilne mreže z odvodi in izvedbo notranjega sistema zaščite pred strelo.

III. NAČINI IZPOLNJEVANJA ZAHTEV

5. člen (uporaba tehnične smernice)

(1) Minister, pristojen za gradbene zadeve, izda tehnično smernico TSG-N-003 Zaščita pred delovanjem strele (v nadaljnjem besedilu: tehnična smernica), ki določa metodologijo analize tveganja pred udarom strele iz 4. člena tega pravilnika in priporočene gradbene ukrepe za doseganje zahtev tega pravilnika.

(2) Če so pri projektiranju, izvedbi in vzdrževanju sistema zaščite pred strelo v stavbah v celoti uporabljeni ukrepi, navedeni v tehnični smernici oziroma v dokumentih, na katere se le-ta sklicuje, velja domneva o skladnosti z zahtevami iz tega pravilnika.

6. člen (uporaba drugih ukrepov)

(1) Pri projektiranju, izvedbi in vzdrževanju sistema zaščite pred strelo se smejo namesto ukrepov, navedenih v tehnični smernici, uporabiti rešitve iz zadnjega stanja gradbene tehnike, ki zagotavlja vsaj enako stopnjo varnosti, kot projekt pripravljen z uporabo tehnične smernice.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka pomenijo uporabo zadnjega stanja gradbene tehnike v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. Izpolnjenost zahtev po tem pravilniku se v takem primeru zagotovi v skladu z 12. členom tega pravilnika.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je treba v vseh primerih uporabiti metodologijo analize tveganja pred udarom strele iz tehnične smernice in ukrepe iz tehnične smernice, navedene v 7. in 10. členu tega pravilnika.

7. člen (prvi pregled sistema)

(1) Izvajalec pregleda mora za novo izvedene sisteme zaščite pred strelo v prisotnosti odgovornega nadzornika za električne inštalacije po končanih delih opraviti pregled, preskus in meritve vgrajenega sistema zaščite pred strelo.

(2) Pri dejanjih, navedenih v prejšnjem odstavku, se preverita skladnost sistema s tem pravilnikom in njegova varnost ter sestavi zapisnik na način, kot je to določeno v tehnični smernici. Zapisnik je obvezna priloga dokazila o zanesljivosti objekta, kot je ta določen v predpisih, ki urejajo graditev objektov.

(3) Naloge, povezane s pregledi sistemov iz prvega odstavka tega člena in 9. člena tega pravilnika, smejo opravljati le posamezniki s pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo za pregledovanje električnih inštalacij v skladu z Zakonom o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo).

(4) Državljan države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije (v nadaljevanju: državljan države članice EU) sme opravljati

naloge, povezane s pregledi sistemov iz prvega odstavka tega člena in 9. člena tega pravilnika, če izpolnjuje pogoje, določene v Zakonu o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/02 in 92/07).

(5) Državljan države, ki ni država članica EU, sme opravljati naloge, povezane s pregledi sistemov iz prvega odstavka tega člena in 9. člena tega pravilnika, če izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka tega člena.

8. člen (delovanje in vzdrževanje)

(1) Po izdanem uporabnem dovoljenju mora lastnik stavbe zagotavljati pravočasno in pravilno izvedbo vseh dejanj, potrebnih za varno delovanje in s tem povezano vzdrževanje vgrajenega sistema, kot je to določeno v tem pravilniku. Lastnik stavbe mora v načrt vzdrževanja stavbe v skladu s predpisi, ki urejajo vzdrževanje stavb, vnesti tudi pravila za uporabo in vzdrževanje sistema zaščite pred strelo, na podlagi katerih je omogočeno le-te vzdrževati v skladu z zahtevami tega pravilnika.

(2) Če ima večstanovanjska ali nestanovanjska stavba upravnika, mora le-ta v okviru svojih pooblastil prevzeti skrb za izvedbo in evidentiranje dejanj iz prejšnjega odstavka.

(3) Naloge, povezane z vzdrževanjem sistema, smejo opravljati le tisti izvajalci, ki smejo pri graditvi stavb izvajati sisteme zaščite pred strelo v skladu s predpisi o graditvi objektov.

9. člen (redni in izredni pregledi)

(1) Pregledi kot del zagotavljanja varnega delovanja sistema zaščite pred strelo obsegajo vizualni pregled, preskuse in meritve vgrajenega sistema, vključno s tistimi deli električnih inštalacij, ki so s tem sistemom neločljivo povezani.

(2) Redni pregled sistema zaščite pred strelo je treba izvesti vsaki 2 leti pri zaščitnih nivojih I in II ter vsaka 4 leta pri zaščitnih nivojih III in IV.

(3) V stavbah, kjer se skladiščijo eksplozivi oziroma ki imajo prostore s potencialno eksplozivno atmosfero po predpisih, ki urejajo protiekspluzijsko zaščito, je treba redni pregled izvesti enkrat na leto, vizualni pregled pa vsakih 6 mesecev.

(4) Pri sistemih zaščite pred strelo, ki so izpostavljeni ekstremnim vplivom okolja oziroma velikim mehanskim obremenitvam in so zato v projektni dokumentaciji opredeljeni kot kritični, je treba redni pregled izvesti enkrat na leto.

(5) Izredni pregled se opravi po vsakem direktnem udaru strele v sistem zaščite pred strelo, po poškodbah oziroma posegih, vključno z rekonstrukcijo sistema zaščite pred strelo, ki lahko vplivajo na njegovo varnost.

10. člen (obseg pregledov in zapisnik)

(1) Pri pregledih, navedenih v prejšnjem členu, se preveri varnost vgrajenega sistema in sestavi zapisnik, kot je to določeno v tehnični smernici. Če izvajalec pregleda ugotovi nepravilnosti na sistemu zaščite pred strelo, ki predstavljajo ali bi lahko predstavljale nevarnost, v zapisnik vnese predlog potrebnih ukrepov za sanacijo stanja.

(2) Lastnik stavbe je dolžan pristojnemu inšpekcijskemu organu iz 13. člena tega pravilnika dati na vpogled vso dokumentacijo, povezano s preverjanjem sistema zaščite pred strelo. Po pregledu sistema in predložene dokumentacije, lahko inšpektor odredi potrebne inšpekcijske ukrepe v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, energetiko, požarno varnost oziroma varnost in zdravje pri delu.

IV. PROJEKTNA DOKUMENTACIJA

11. člen (navedba podlage za projektiranje)

(1) Odgovorni projektant mora v tehničnem poročilu načrta električnih inštalacij in električne opreme projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja in v njegovi vodilni mapi (v prilogi 1, v obrazcu 0.4, v točki »Druge klasifikacije«) izrecno navesti, ali je načrt izdelan na podlagi tehnične smernice ali na podlagi 6. člena tega pravilnika.

- (2) Načrt iz prejšnjega odstavka mora glede sistema zaščite pred strelo obsegati:
- zaščitni nivo stavbe,
 - varnostne in ločilne razdalje kovinskih mas,
 - tloris streh in videze stavb z glavnimi mrežami,
 - zunanji sistem zaščite pred strelo – lovilno mrežo, odvode in sistem ozemljil,
 - notranji sistem zaščite pred strelo – neposredne galvanske povezave s preseki in predvidene namestitve SPD,
 - velikost ozemljilne upornosti s potrebnimi izračuni,
 - vrste ozemljil in merilnih stikov (npr. trak, obroč, temeljsko ozemljilo),
 - vse priključke kovinskih mas z definiranimi zbiralkami za izenačitev potencialov,
 - vrsto in položaj povezav s sosednjimi objekti (npr. voda, plin, elektrika, informatika, varovanje),
 - sistem zaščite pred previsokimi napetostmi dotika in koraka in
 - ostale podatke, ki so pomembni za inštalacijo oziroma sistem zaščite pred strelo – LPS (npr. izoliran sistem).

12. člen (obveznost revizije)

(1) Revizija projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja je, poleg v primerih, navedenih v Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 111/05 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 120/06 – odl. US in 126/07), obvezna tudi takrat, kadar projektant sistem zaščite pred strelo v manj zahtevni stavbi projektira v skladu s 6. členom tega pravilnika in se opravi po postopku in z udeleženci, ki so določeni v zakonu, ki ureja graditev objektov.

(2) Predmet revizije iz prejšnjega odstavka je izključno kontrola brezhibnosti tistih delov načrta električnih inštalacij in električne opreme v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja, s katerimi se dokazuje, da predloženi projekt glede sistema zaščite pred strelo izpolnjuje zahteve tega pravilnika z najmanj enakovredno ravno, kot če bi bila uporabljena tehnična smernica in v njej navedeni dokumenti.

(3) V povzetek revizijskega poročila v smislu predpisa, ki ureja projektno dokumentacijo, odgovorni revident vnese le tiste podatke, ki so bistveni za obseg revizije iz prejšnjega odstavka. S podpisom revizijskega poročila potrdi le to, da iz njegove revizije izhaja, da projekt izpolnjuje zahteve tega pravilnika.

V. INŠPEKCIJSKI NADZOR

13. člen ([prenehal veljati](#))

[Priloga 1: Tehnični predpisi o strelovodih](#)

[Priloga 2: Karta in tabela največjih vrednosti gostote strel](#)

Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. [28/09](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen (poklicna kvalifikacija)

Do vzpostavitve nacionalne poklicne kvalifikacije za pregledovanje električnih inštalacij iz tretjega odstavka 7. člena tega pravilnika, vendar najkasneje do 31. decembra 2011, smejo naloge povezane s pregledi sistemov zaščite pred strelo opravljati le posamezniki s pridobljenim ustreznim potrdilom o usposobljenosti za pregledovanje električnih inštalacij v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske zbornice. Seznam posameznikov s pridobljenim potrdilom o usposobljenosti je objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za graditev.

15. člen (obstoječe stavbe)

(1) Določbe 8. do 10. člena tega pravilnika se uporabljajo tudi za stavbe z vgrajenimi sistemi zaščite pred strelo, ki so bile zgrajene pred uveljavitvijo tega pravilnika.

(2) Redni pregled sistemov zaščite pred strelo za stavbe iz prejšnjega odstavka je treba izvesti v:

- roku, ki ni daljši od 2 let, v stavbah, pri katerih je ozemljitev sistema zaščite pred strelo povezana z ozemljitvijo energetskih naprav,
- roku, ki ni daljši od 4 let, v vseh drugih stavbah.

(3) Prvi redni pregled sistemov zaščite pred strelo v stavbah iz prvega odstavka tega člena je treba izvesti najkasneje do 1. januarja 2011.

16. člen
(prehodno obdobje)

(1) Projektanti in izvajalci gradbenih del morajo opravljanje svojega dela uskladiti z določbami tega pravilnika najpozneje do 1. januarja 2010.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko načrt električnih inštalacij projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, za katerega je bila pogodba sklenjena do 1. januarja 2010, izdelava v skladu s predpisom iz 17. člena tega pravilnika, pri čemer mora odgovorni projektant v tehničnem poročilu načrta električnih inštalacij, kjer je vključen sistem zaščite pred strelo, izrecno navesti, da je pri projektiranju uporabil predpise iz tega člena.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena morajo biti načrti električnih inštalacij v preostalih vrstah projektne dokumentacije izdelani v skladu s predpisi, ki so bili upoštevani pri izdelavi projekta iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena morajo biti izvedena dela izvajalcev gradbenih del v skladu s predpisi, ki so bili upoštevani pri izdelavi dokumentacije iz prejšnjega odstavka.

(5) Ne glede na drugi do četrti odstavek tega člena se po 31. decembru 2010 sme zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti samo projekt, izdelan v skladu s tem pravilnikom.

17. člen
(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o tehničnih predpisih o strelovodih (Uradni list SFRJ, št. 13/68 in Uradni list RS, št. 52/00 – ZGPro), uporablja pa se do 1. januarja 2010.

18. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Pravilnik o spremembi Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. [2/12](#)) spreminja 14. člen pravilnika tako, da se glasi:

»14. člen
(potrdilo o usposobljenosti)

Poleg posameznikov s pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo za pregledovanje električnih inštalacij iz tretjega odstavka 7. člena tega pravilnika smejo do 31. decembra 2014 naloge povezane s pregledi sistemov zaščite pred strelo opravljati tudi posamezniki, ki so do 31. decembra 2011 pridobili potrdilo o usposobljenosti za pregledovanje električnih inštalacij in s tem o zaščiti stavb pred delovanjem strele v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske zbornice.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. [61/17](#)) določa:

»122. člen
(prenehanje veljavnosti in uporabe izvršilnih predpisov)

[...]

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- [...],
- 13. člen Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 28/09 in 2/12),
- [...].

(4) Določbe iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do uskladitve zakonov, s katerimi se v skladu s tretjim odstavkom 8. člena tega zakona ureja pristojnost inšpektorjev na posameznem delovnem področju, s tem zakonom.

[...].«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»126. člen
(začetek veljavnosti in uporabe zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. junija 2018.«.